

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoCsp/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422202422
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6422202422.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, XXX XX C. D., právne zastúpená Mgr. Richardom Bebjakom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Lermontovova 14, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Majerníkova 3479/3A, 841 05 Bratislava – Karlova Ves, v konaní o zaplatenie 6 480,69 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5Csp/50/2022 – 121 zo dňa 22. februára 2023 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5Csp/50/2022 – 133 zo dňa 22. marca 2023 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 4 880,86 € s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne od 13.08.2022 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia a v závislom výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 50,63 % v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške **p o t v r d u j e**.

II. Žalovaný **j e p o v i n n ý** nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 4 880,86 €, s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne od 13.08.2022 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia; zamietol žalobu v časti sumy 1 599,83 € s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne od 13.08.2022 do zaplatenia a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 50,63 % v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

2. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie doplnil odvolaním napadnutý rozsudok o výrok, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náklady na uplatnenie pohľadávky vo výške 232,40 €, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

3. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 30.11.2010 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobkyni sumu 2 700,- €, ktorú sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 2 340,- €, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 5 040,- € v 12 mesačných splátkach po 420,- € počnúc dňom 09.01.2011. V zmluve je vyznačené, že dané peňažné prostriedky boli žalobkyni poskytnuté za účelom výkonu povolenia. Žalobkyňa na úver zaplatila spolu sumu 7 580,86 €. Žalobkyňa výzvou zo dňa

07.08.2022 vyzvala žalovaného na zaplatenie sumy 6 480,69 € titulom bezdôvodného obohatenia do 12.08.2022.

4. Súd prvej inštancie mal za to, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 Občianskeho zákonníka a zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z.z.“). Z obsahu zmluvy vyplýva, že žalovaný pri jej uzatváraní ako veriteľ poskytol úver v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie ustálil, že napriek označeniu v zmluve o úvere, že žalobkyni bol úver poskytnutý za účelom výkonu povolania, tomu tak nebolo a v skutočnosti jej bol poskytnutý ako spotrebiteľke, pretože v čase uzatvorenia zmluvy nebola zamestnaná, nepracovala, nevykonávala žiadne povolanie, ale starala sa o svojho telesne postihnutého syna a za tým účelom poberala opatrovateľský príspevok vo výške 128,- €. Skutočnosť, že v danom čase nepracovala vyplynula nielen z jej výpovede, ale aj ilustrácie v Sociálnej poisťovni. Žalovaný teda dostatočne nepreukázal, že úver bol poskytnutý na výkon povolania dlžníka (žalobkyne). Navyše súd prvej inštancie uviedol, že mu je z rozhodovacej činnosti zrejmé, že žalovaný zaškrtaťva v totožných zmluvách políčko ako účel poskytnutia finančných prostriedkov na povolanie aj v rámci iných konaní, pričom spotrebiteľia tieto finančné prostriedky na výkon povolania vôbec nežiadali, prípadne ani žiadne povolanie nevykonávali. Formulárová (individuálne nedojednaná) dohoda o voľbe režimu Obchodného zákonníka na zmluvný vzťah podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka zakotvená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (ďalej aj „VPPÚ“), ktoré neboli žalobkyňou podpísané, je podľa názoru súdu prvej inštancie neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a takéto zmluvné dojednanie taktiež predstavuje odchýlku od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že žalobkyňa pri uzatváraní a plnení zmluvy mala postavenie spotrebiteľa.

5. Preskúmaním obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd prvej inštancie zistil, že neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. a), i), j) a y) zákona č. 129/2010 Z.z., a to druh spotrebiteľského úveru; úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru; ročnú percentuálnu mieru nákladov a priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa spotrebiteľský úver poskytnutý žalobkyni na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. považuje za bezúročný a bez poplatkov.

6. Z vyššie uvedených dôvodov rozdiel medzi sumou, ktorú pôvodná žalobkyňa za poskytnutý úver zaplatila a sumou, ktorá jej bola zo strany žalovaného poskytnutá (7 580,86 € – 2 700,- €) predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vo výške 4 880,86 €.

7. K žalovaným vnesenej námietke premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie uviedol, že toto právo nie je premlčané v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka plynúcej odo dňa, keď sa žalobkyňa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, nakoľko podľa súdu prvej inštancie sa žalobkyňa o tom dozvedela až dňa 27., resp. 28.07.2022 od svojho právneho zástupcu. Ku dňu podania žaloby (22.08.2022) teda subjektívna dvojročná premlčacia doba neuplynula.

8. Súd prvej inštancie mal za to, že k premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia nedošlo ani v objektívnej desaťročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko istinu úveru žalobkyňa zaplatila dňa 18.07.2016, ďalšími platbami nad je rámec už dochádzalo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného, teda ku dňu podania žaloby (22.08.2022) ani táto premlčacia doba neuplynula. Pri stanovení objektívnej premlčacej doby pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia ako desaťročnej a nie trojročnej vychádzal súd prvej inštancie s poukazom na čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článok 3 ods. 1 základných zásad Civilného sporového poriadku zo záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22.04.2021 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022.

9. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčané nie je.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie priznal žalobkyni voči žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia žalovaného na jej úkor sumu 4 880,86 € a v prevyšujúcej časti predstavujúcej rozdiel medzi žalobou uplatnenou a priznanou istinou (6 480,69 € - 4 880,86 €) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

11. Pokiaľ ide o žalobkyňou uplatnený úrok z omeškania, súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením peňažného dlhu dňom 13.08.2022, t.j. dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty uvedenej vo výzve žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni len úrok z omeškania z priznanej sumy 4 880,86 € od 13.08.2022 do zaplataenia vo výške 8% s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.“) v znení účinnom do 31.01.2013 a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania vo výške 8% ročne z nepriznanej istiny 1 599,83 € od 13.08.2022 do zaplataenia žalobu ako nedôvodnú zamietol.

12. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) podľa pomeru úspechu strán vo veci, ktorý ustálil porovnávajúc istinu uplatnenú žalobou a ním priznanú istinu. Žalobkyňa tak mala čiastočný úspech vo veci v percentuálnom vyjadrení 75,31% a žalovaný 24,69%. Čistý úspech žalobkyne potom predstavuje 50,62%. Dodal, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

13. Následne súd prvej inštancie dňa 22.03.2023 vyhlásil dopĺňací rozsudok v zmysle § 225 CSP, nakoľko odvolaním napadnutým rozsudkom nerozhodol o celom predmete konania – o celom príslušenstve pohľadávky uplatnenom žalobou, konkrétne o nároku žalobkyne na zaplataenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 232,40 € pozostávajúcich z odmeny advokáta (jej právneho zástupcu) a režijného paušálu k nej za úkon právnej služby – predžalobnú výzvu. Súd prvej inštancie žalobkyni tento nárok s poukazom na ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka priznal s odôvodnením, že tieto jej výdavky boli účelne vynaložené a vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním práva.

14. Proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 4 880,86 € s prislúchajúcim úrokom z omeškania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Podľa žalovaného žalobkyňa nemala v zmysle zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa, nakoľko zmluvu uzavrela so žalovaným podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Na predmetnú zmluvu o úvere sa nevzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z., pretože podľa tohto zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalobkyňa v zmluve o úvere uviedla a aj osobitne podpísala vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na výkon povolania. Je nepodstatné, na aký účel žalobkyňa úver skutočne použila, dôležité je len to, na aký účel bol úver poskytnutý. Navyše zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Zákonodarca v zákone o spotrebiteľských úveroch upravil špeciálne prípady, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Preto podľa žalovaného pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve.

16. Žalovaný tiež poukázal na to, že je potrebné pri výklade pojmu spotrebiteľ chrániť dobrú vieru dodávateľa (žalovaného). Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (poukázal na rozhodnutie ESD C-464/01 vo veci Johann Gruber vs. Bay Wa AG). Obdobne ak spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je

všeobecným princípom zmluvného práva (poukázal na rozhodnutie Bundesgerichtshof, SRN, 22. 12. 2004, VIII ZR 91/04).

17. Žalovaný preto trval na tom, že zmluva o úvere nespadá pod režim spotrebiteľských zmlúv a z toho dôvodu je bezpredmetné skúmať, či zmluva obsahuje obligatórne náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z. Zo zmluvy o úvere preto nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere.

18. Na záver odvolania žalovaný uviedol, že VPPÚ sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, sú vyhotovené na spojenom hárku papiera so zmluvou. Dlužník podpisom zmluvy o úvere jednoznačne prejavil svoju vôľu byť viazaný aj VPPÚ. Žalovaný si predložením zmluvy o úvere, ako aj VPPÚ splnil na jednej strane svoju informačnú povinnosť vo vzťahu k dlžníkovi a na strane druhej bola splnená podmienka písomnej formy zmluvy o úvere.

19. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

20. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhla odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Stotožnila sa s posúdením zmluvy súdom prvej inštancie ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Mala za to, že žalovaný v spore neuniesol dôkazné bremeno, že žalobkyni bol poskytnutý úver na výkon povolania. Poukázala na to, že odvolanie žalovaného je formulárového typu, ktoré používa v iných konaniach, pričom niektoré odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní nemajú súvis s odvolaním napadnutým rozsudkom.

21. Žalovaný v odvolacej replike trval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Na podporu argumentácie, že žalobkyňa nemá postavenie spotrebiteľa k odvolacej replike priložil dodatok k zmluve, v ktorom žalobkyňa vyhlásila, že finančné prostriedky použije na nákup komunikačných zariadení.

22. Žalobkyňa v odvolacej duplike trvala na svojej argumentácii uvedenej vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Predložený dôkaz zo strany žalovaného, a to údajný dodatok k zmluve o úvere považovala za neprípustnú novotu v odvolacom konaní, ktorá navyše nebola uplatnená ako súčasť odvolania, ale až v odvolacej replike. Žalovanému nič nebránilo, aby uvedený dôkaz predložil už v konaní pred súdom prvej inštancie v rámci prostriedkov procesnej obrany. Preto podľa názoru žalobkyne by odvolací súd na tento dôkaz nemal prihliadať. Uvedený dôkaz predložený zo strany žalovaného je podľa žalobkyne len jeho nekalou obchodnou praktikou, ktorej jednoznačným zámerom je vyňatie úverového vzťahu spod účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Podporne žalobkyňa uviedla, že tento dôkaz - dodatok k zmluve o úvere zo dňa 30.11.2010 nijako nepreukazuje tvrdenia žalovaného, že žalobkyni bol úver poskytnutý na účel povolania, a teda by žalobkyňa nemala mať postavenie spotrebiteľa. V dodatku je žalobkyňa označená menom, priezviskom a rodným číslom (teda ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ), vyhlásenie o použití peňažných prostriedkov na nákup komunikačných zariadení nijako nepreukazuje, že by mala žalobkyňa použiť tieto finančné prostriedky na účel povolania. Žalovaný počas celého konania pred súdom prvej inštancie, ako aj v rámci odvolania, neuniesol dôkazné bremeno, ktorým by bez akýchkoľvek pochybností preukázal, že žalobkyňa nemá postavenie spotrebiteľa v danom zmluvnom vzťahu a na úverový vzťah sa nevzťahujú ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na právny záver vyplývajúci z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/146/2023 zo dňa 29.11.2023 v inej veci žalovaného: „Dovolací súd zhodne s Ústavným súdom SR uzatvára, že v každom konaní, ktorého predmetom budú práva a povinnosti spotrebiteľa, ak bude súčasne spochybňovaný jeho štatút, bude povinnosťou dodávateľa preukázať, že spotrebiteľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Dôkazná povinnosť dodávateľa plynie z povinnosti odbornej starostlivosti a je potvrdená aj skutočnosťou, že celý proces kontraktácie ovláda dodávateľ. Ak teda dodávateľ v každom jednom spornom prípade za použitia prostriedkov známych pre dôkazné konanie neunesie dôkazné bremeno preukázania štatútu nespotebriteľa, bude sa mať za to, že osoba je vždy spotrebiteľom, ktorému patrí spotrebiteľská právna ochrana.“

24. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 ods. 1 CSP preskúmal vec len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich podľa § 380 ods. 2 CSP v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, ktoré vady nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, napadnutý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej je vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach poukazuje.

25. Odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti tohto výroku napadnutého rozsudku, reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

26. Skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, keď právne posúdil zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere medzi žalobkyňou (dlžníčkou) a žalovaným (veriteľom) ako spotrebiteľský právny vzťah spotrebiteľky (fyzickej osoby) a dodávateľa v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka sú správne. Forma zmluvy na predtlačenom formulári potvrdzuje skutočnosť, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán, z postavenia zmluvne nadriadeného subjektu voči subjektu podriadenému, t.j. z postavenia dodávateľa voči spotrebiteľovi, čo je typické pre spotrebiteľské zmluvy. Aj v prípade absolútnych obchodov má v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka prednosť pri spotrebiteľských vzťahoch aplikácia Občianskeho zákonníka pred Obchodným zákonníkom. Aj podľa názoru odvolacieho súdu sa teda jednalo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

27. V konaní bolo nielen výpoveďou žalobkyne, ale aj lustráciou v Sociálnej poisťovni preukázané, že žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy nebola zamestnaná, ani nepodnikala, starala sa o svojho telesne postihnutého syna a za tým účelom poberala opatrovateľský príspevok. U pracovníka žalovaného, ktorý vyplňal a uzatváral zmluvu v mene žalovaného mala preto vyvstať pochybnosť, či žalobkyňa potrebuje úver za účelom výkonu povolania. Na druhej strane nebolo preukázané, že by sa žalobkyňa chystala (mala) zamestnať, resp. vykonávať nejaké povolanie alebo začať podnikat' a za tým účelom potrebovala úver. Tieto okolnosti vo svojej vzájomnej súvislosti dostatočne preukazujú, že úver nemohol byť v skutočnosti poskytnutý na výkon povolania žalobkyne. Vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemožno ani konštatovať, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy konal v dobrej viere, že žalobkyňa nie je spotrebiteľkou. Podporne odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE/70/2010, v zmysle ktorého len všeobecný údaj o poskytnutí úveru na výkon povolania bez toho, aby bolo vyjasnené, o aké povolanie ide a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa uzavretie zmluvy vôbec má, nie je bezpečným preukázaním, že sa nejedná o spotrebiteľský úver. Odvolací súd taktiež poukazuje na záver citovaný žalobkyňou v odvolacej duplike z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/146/2023 zo dňa 29.11.2023.

28. Nakoľko sa ukázalo vyhlásenie o poskytnutí úveru na výkon povolania ako nepravdivé, úver na tento účel v skutočnosti poskytnutý nebol, spadá daná zmluva a ňou založený právny vzťah aj pod režim zákona č. 129/2010 Z.z.

29. Žalovaný v odvolaní nenamietal skutkový záver súdu prvej inštancie o absencii náležitostí zmluvy podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., namietal iba, že daný zmluvný vzťah nespadá pod pôsobnosť zákona č. 129/2010 Z.z. Preto odvolací súd súc viazaný odvolacími dôvodmi nepodrobil odvolaciemu prieskumu tento skutkový záver súdu prvej inštancie a z neho vyvedený právny záver, že v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vychádzajúc z týchto záverov preto plnenie žalobkyne v prospech žalovaného nad rámec istiny poskytnutého úveru predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobkyne ako plnenie bez právneho dôvodu.

30. Žalovaný v odvolaní nenamietal ani vyhodnotenie jeho námietky premlčania zo strany súdu prvej inštancie ako nedôvodnej. Preto sa odvolací súd nezaoberal (ani zaoberať nemohol) ani otázkou premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia.

31. Odvolacia argumentácia žalovaného o tom, že VPPÚ sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, nič na výsledku sporu nemení. Súd prvej inštancie síce naznačil, že ich za súčasť zmluvy nepovažuje, lebo neboli osobitne žalobkyňou podpísané (aj keď tento záver nevyslovil), zaoberal sa však dohodou o voľbe Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka na daný zmluvný vzťah aj z hľadiska, či takáto dohoda nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a či nie je odchýlením od právnej úpravy Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, teda z hľadisk, ktoré je potrebné zvažovať, keď VPPÚ sú považované za súčasť zmluvy o úvere. Inak by nebolo nutné sa zaoberať dojednaním, ktoré pre nedostatok inkorporácie nie je súčasťou zmluvy, teda zmluvné strany nezaväzuje. Aj v prípade takejto dohody o voľbe Obchodného zákonníka, rovnako ako pri posudzovaní zmluvy o úvere ako „absolútneho“ obchodu má stále v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri spotrebiteľských vzťahoch prednosť aplikácia Občianskeho zákonníka pred Obchodným zákonníkom.

32. Odvolacia námietka žalovaného, že zmluva o úvere má písomnú formu nekorešponduje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý uvedené nespochybňoval, svoj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nezaložil na tom, že by zmluva nemala písomnú formu, ale na absencii obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

33. Pokiaľ ide o skutkové tvrdenie žalovaného, že žalobkyňi bol poskytnutý úver na výkon povolania, pretože vyhlásila v dodatku k zmluve o úvere, že finančné prostriedky použije na nákup komunikačných zariadení a dôkaz predložený žalovaným v odvolacom konaní ako príloha jeho odvolacej repliky – dodatok k zmluve o úvere, v ktorom je uvedené, že žalobkyňa vyhlasuje, že veriteľom poskytnuté finančné prostriedky použije na nákup komunikačných zariadení, toto skutkové tvrdenie a tento dôkaz sú neprípustnou novotou v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP a contrario, navyše uplatnenou aj v odvolacom konaní neskoro v zmysle § 373 ods. 4 CSP, preto na ne odvolací súd nemohol prihliadnuť. Skutkové tvrdenie žalovaného a dôkaz ho preukazujúci ako prostriedky procesnej obrany v zmysle § 149 CSP bolo totiž možné uplatniť len v konaní pred súdom prvej inštancie buď do uplatnenia sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 CSP) alebo do vyhlásenia uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Na neskôr uplatnené prostriedky procesného útoku, či obrany sa neprihliada. Výnimky stanovuje § 366 CSP. Žalovaný ako odvolateľ v odvolaní, ani v odvolacej replike nevymedzil žiaden z dôvodov uvedených v § 366 CSP odôvodňujúcich uplatnenie výnimky. Navyše tým, že dané skutkové tvrdenie a dôkaz uplatnil až v odvolacej replike, urobil tak neskoro, pretože podľa § 373 ods. 4 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu (patriace v tomto prípade žalobkyňi). Žalovaný teda dané skutkové tvrdenie a dôkaz uplatnil až po tejto lehote v rámci vyjadrenia sa k vyjadreniu žalobkyne k jeho odvolaniu (v tzv. odvolacej replike).

34. Preto len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že aj keby daný dôkaz bol prípustnou novotou v odvolacom konaní, nevyplýva z neho, na nákup akých komunikačných zariadení má byť úver použitý a na aký účel majú byť komunikačné zariadenia používané, teda či majú súvis s údajným povolaním žalobkyne alebo nie.

35. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) CSP preskúmal aj od výrokov vo veci samej závislý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku strán sporu na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku strán sporu na náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP) vykonateľným výrokom, v ktorom uložil žalovanému povinnosť na plnenie nároku žalobkyne na náhradu trov konania a uviedol aj lehotu na plnenie tohto nároku (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/41/2016 zo dňa 25. 05. 2017). Odvolací súd preto ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil aj tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % vzhľadom na jej plný úspech v odvolacom konaní, keďže odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Aj o výške a prijímateľovi náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

37. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods.u 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. u 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).